

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ВАЗОРАТИ МОЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИИ ТОҶИКИСТОН
БАХШИ ТАҶРИБАОМУЌИ ВА РУШДИ КАСБИЯТИ РАЁСАТИ ТАЪЛИМ

ДАСТУРИ МЕТОДӢ
доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истехсолӣ, пешаздипломӣ
(барои донишҷӯёни ихтисоси 1–25011100 – аудит ва ревизия)

ДУШАНБЕ-2022

ББК 74.
Т-40
УДК: 657 (07)

Бо қарори Шӯрои илмӣ - методии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон суратмаҷлиси № 7/4.18 аз «23» феввали соли 2022 ба чоп тавсия карда шудааст.

Муқарризон:

Мудирӣ кафедраи оморӣ Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон, номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент **Иматшоев З.Х.**

Мудирӣ кафедраи баҳисобгирии муҳосибӣ, таҳлил ва аудити Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсент **Каримов Б.Х.**

Тилабов Ё.Э., Саидов Р.Н., Сулаймонзода Ш.Ф.

Дастури методӣ доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ // Дар зери таҳрири умумии дотсент Орзуев П.Ҷ. - Душанбе: ДДМИТ, 2022. - 33 саҳ.

Таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ ҷузъи асосии раванди таълим ҷиҳати тайёр намудани мутахассисон дар соҳаи аудит ва ревизия ба ҳисоб меравад. Дар раванди таҷрибаомӯзӣ донишҷӯ малакаи назариявии андухтаи худро ба низом дароварда, роҳҳои дар амал татбиқ намудани онҳоро мустақкам месозад ва қобилиятнокии хешро дар самти қабули қарорҳо дар соҳаи фаъолияти аудиторӣ сайқал медиҳад.

Дастури методӣ мақсаду вазифаҳо, масъалаҳо, тарзи ташкил, роҳбарӣ ва гузаштани таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломиро дар бар гирифта, тарзи навиштан ва ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ ва рисолаҳои хатмро муайян мекунад.

Дастури методӣ доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ барои донишҷӯёни ихтисоси 1-25011100-аудит ва ревизия пешниҳод карда мешавад.

Сарсухан	4
1. Мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсоли ва пешаздипломӣ	5
2. Ташкил ва роҳбарии таҷрибаомӯзӣ	6
3. Ҳуҷҷатҳои ҳисоботи оид ба таҷрибаомӯзӣ	10
4. Барномаи таҷрибаомӯзӣ	10
4.1. Нақшаи тақвими мавзӯҳо барои таҳлил ва омӯзиш	10
4.2. Мундариҷаи таҷрибаомӯзӣ	11
5. Барасмиятдорӣ ва ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ	15
Замимаҳо	19

Дастури методӣ доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истехсолӣ ва пешаздипломӣ (минбаъд-дастури методӣ) қисми таркибии раванди таълимӣ - тарбиявӣ буда, яке аз дастурҳои муҳимтарин дар раванди тайёр намудани мутахассисони баландихтисоси соҳаи аудит ва ревизия маҳсуб меёбад.

Дастури методӣ дар асоси талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ», Низомномаи намунавӣ дар бораи таҷрибаомӯзии донишчӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавӣ таҳия гардида, тартиби ташкил ва гузаронидани таҷрибаомӯзии таълимӣ (шиносӣ), истехсолӣ ва пешаздипломиро ба танзим мебарорад.

Инчунин, асоси ҳуқуқӣ барои ташкил ва баргузори таҷрибаомӯзии донишчӯёни ихтисоси 1-25011100-аудит ва ревизия, ки бо фармоиши ректори Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон тасдиқ мегардад, маҳсуб меёбад.

Таҷрибаомӯзии донишчӯён мутобиқи нақшаи таълимии амалкунанда, барномаи таҷрибаомӯзӣ ва супоришҳои инфиродӣ ташкил карда мешавад.

Дастури методӣ бо назардошти талаботе таҳия карда шудааст, ки нисбат ба омодагии мутахассисони ихтисоси дар боло зикргардида пешниҳод мегардад ва аз ҷиҳати зерин иборат аст:

- мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзӣ;
- тартиби гузаштани таҷрибаомӯзӣ;
- роҳбарии таҷрибаомӯзӣ;
- мундариҷа ва муҳлатҳои иҷрои супоришҳои инфиродӣ;
- талабот нисбат ба ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ, тартиби таҳия ва муҳлати дифоъ намудани он.

Дастури методӣ барои донишчӯёни курсҳои 2-юм, 3-юм ва 4-уми ихтисоси 1-25011100-аудит ва ревизия дар таҳсили рӯзона ва фосилавии муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ гардидааст ва аз ҷониби комиссияи таълимию методии Шӯрои илмӣ – методии Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон баррасӣ ва тасдиқ карда шудааст.

Таҷрибаомӯзӣ дар давраи таҳсил бо мақсади амиқтар омӯختани фанҳои ҷудогонаи маҳсус ва таҳассусӣ дар ташкилотҳои аудиторӣ,

Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Ҳадамоти аудити дохилӣ (минбаъд – объекти таҷрибаомӯзӣ) оид ба самтҳои фаъолияти аудиторӣ ташкил карда мешавад.

Таҷрибаомӯзӣ чузбӣ ҳатмии нақшаи таълимӣ буда, муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ҷиҳати ташкили он масъул мебошанд. Таҷрибаомӯзӣ чунин бояд ташкил карда шавад, ки донишҷӯ имконияти истифодаи малакаи гирифтаашро ҳангоми навиштани рисолаи хатм дошта бошад. Агар донишҷӯ таҳсилро дар муассисаи таҳсилоти олии касбӣ бо қор дар яке аз соҳаҳои хоҷагии халқ якҷоя пеш барад, пас муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ҳуқуқ дорад гузаштани таҷрибаро дар ҷои қори донишҷӯ иҷозат диҳад, ба шарте ки ҳислати қори аз тарафи донишҷӯ иҷрокардашаванда ба соҳаи таҳассусе, ки аз рӯи он вай дар муассисаи таҳсилоти олии касбӣ таҳсил мекунад, мувофиқ бошад.

Гузаштани таҷрибаомӯзӣ барои донишҷӯён бояд мувофиқи нақшаи таълимӣ ва барномаи таҷрибаомӯзии аз тарафи донишгоҳ тасдиқкардашуда сурат гирад ва бо пешниҳод намудани ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзию ҳимояи он анҷом пазирад.

Мутобиқи Низомномаи намунавӣ дар бораи таҷрибаомӯзии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори мушовараи Вазорати маориф ва илм аз 28.08.2014 таҳти №18/10 тасдиқ шудааст, дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ таҷрибаомӯзӣ дар шаклҳои асосии ба тариқи зайл муқарраркардашуда ташкил ва гузаронида мешаванд:

- таҷрибаомӯзии таълимӣ (шиносӣ);
- таҷрибаомӯзии истехсолӣ;
- таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ.

Таҷрибаомӯзии таълимӣ (шиносӣ) қорҳои таълимиро дар бар гирифтааст, ки ҳангоми ташкил ва гузаронидани онҳо донишҷӯён маълумоти аввалинро дар бораи хусусиятҳои фаъолияти касбии самт (ихтисос)-и интихобкардаи худ ба даст меоранд. Ин шакли таҷрибаомӯзӣ дар курси 2-юм аз 29 июни соли 2022 то 12 июли соли 2022 гузаронида мешавад.

Вазифаҳои таҷрибаомӯзии таълимӣ (шиносӣ) дар муайян намудани асосҳои фаъолияти касби оянда ва баланд бардоштани маҳорат ва малакаи аввалини таҳассусии донишҷӯ ифода мегардад. Он аз намудҳои таҷрибаомӯзии экскурсионӣ, шиносӣ, таҳлилӣ иборат буда, аз рӯи Стандарти давлатии таҳсилоти олии касбӣ муайян карда шуда, дар

ташкilotҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ ва дар назди кафедраҳои таҳассусӣ гузаронида мешавад.

Манбаи ташаккул додани малакаҳои касбӣ ҳангоми гузаронидани таҷрибаомӯзии таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ метавонад аз бар намудани барномаҳои гуногун ва иҷрои шаклҳои гуногуни корҳои амалӣ, аз қабili системаи тренингӣ, бозиҳои расмӣ касбӣ, озмоишӣ ва барномаҳои компютерӣ («1С Муҳосибот», «Вест 4», «Омор» ва «Ҳукумати электронӣ») ба шумор равад.

Таҷрибаомӯзии истехсоли аз рӯи самт (ихтисос) бо мақсади мустаҳкам намудани донишҳои назариявии донишҷӯён, аз рӯи фанҳои умумикасбӣ ва таҳассусӣ, ҷамъоварии маводи таълимӣ барои навиштани корҳои курсӣ гузаронида мешавад. Таҷрибаомӯзии истехсоли дар ташкilotҳои аудиторӣ ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ ташкilot ё муассисаи таълимӣ ва озмоишгоҳҳои соҳавӣ гузаронида мешавад. Ин шакли таҷрибаомӯзӣ дар курси 3-юм аз 19 июни соли 2022 то 12 июли соли 2022 гузаронида мешавад.

Таҷрибаомӯзии истехсоли метавонад дар назди кафедраҳои таҳассусӣ ва ё муассисаҳои ба он марбут гузаронида шаванд. Гурӯҳи таълимӣ ба зергурӯҳҳо ҷудо карда шуда, мақсади он муайян карда мешавад. Бо қарори Шӯрои олимони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ гузаронидани ин шакли таҷрибаомӯзӣ дар муддати ҳафтаҳои таълими назариявӣ иҷозат дода мешавад. Дар чунин мавридҳо муҳлати гузаронидани таҷрибаомӯзӣ барои нигоҳ доштани давомнокии он мувофиқи нақшаҳои таълимӣ муайян карда мешавад.

Таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ дар курси 4-ум гузаронида мешавад. Давомнокии он барои донишҷӯёни курси 4-уми шуъбаи рӯзона ва курси 3 аз 13 апрели соли 2022 то 24 майи соли 2022, барои донишҷӯёни курси 4-уми таҳсилоти фосилавӣ аз 14 апрели соли 2022 то 10 майи соли 2022 муайян карда шудааст. Вазифаи таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ аз рӯи талаботи барномаи таълимии самт (ихтисос)-и муассисаи таҳсилоти олии касбӣ дар асоси пурра азхудкунӣ ва такмил додани дониш, аз бар намудани роҳи усулҳои ҷамъоварӣ намудани натиҷаҳо ва далелҳо оид ба мавзӯи кори хатмкунӣ бакалавр (кори дипломи мутахассис) ва ба даст овардани салоҳиятҳои касбӣ аз ҷониби донишҷӯён муайян карда мешавад. Донишҷӯёне, ки дар асоси барномаи мақсаднок ба муассисаи таҳсилоти олии касбӣ аз рӯи самт (ихтисос) қабул шуда, таълим гирифта истодаанд,

таҷрибаомӯзиҳои худро дар муассиса ва ташкилотҳои мегузаронанд, ки агар муассисаи таълимӣ бо онҳо шартномаи тарафайн ба имзо расонида бошад. Иваз кардани ҷои таҷрибаомӯзӣ танҳо бо розигии расмии ҳамин гуна муассиса ё ташкилот ба роҳ монда мешавад.

Донишҷӯён дар давраи гузаштан аз таҷрибаомӯзии пешаздипломӣ метавонанд аз рӯи самт (ихтисос)-е, ки таҳсил намуда истодаанд, дар муассисаҳои истеҳсолӣ, таълимӣ ба ҷойҳои ҳолӣ ба кор қабул шаванд. Ба муассисае, ки дар он таҷрибаомӯзии пешаздипломии худро мегузаранд, бояд бо мавзуи тасдиқкардашудаи рисолаи хатм (ё рисолаи дипломӣ) сафарбар карда шаванд.

1. Мақсад ва вазифаҳои таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломӣ

Мақсади ташкил ва гузаронидани таҷрибаомӯзӣ аз ташаккул додани маҳорати касбии донишҷӯён дар асоси омӯзиши таҷрибаи фаъолияти муассиса, мустаҳкам намудани донишҳои назариявӣ ва амалии дар давоми таҳсил гирифтаи донишҷӯ, инчунин, ҷамъоварӣ ва коркарди мавод барои ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ ва навиштани рисолаи хатм ба ҳисоб меравад.

Вазифаҳои муҳимтарини таҷрибаомӯзӣ ба даст овардани қобилияти касбии ихтисоси 1 – 25011100 – аудит ва ревизия ва таҷрибаи амалии фаъолият ба ҳайси коромӯз дар ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ (минбаъд – объекти таҷрибаомӯзӣ) мебошанд, ки бо роҳҳои зерин амалӣ мешавад:

- омӯзиши вазифаҳо ва сохтори объекти таҷрибаомӯзӣ;
- омӯзиши принсипи ташкили кор дар объекти таҷрибаомӯзӣ;
- дида баромадани вазифаҳои объекти таҷрибаомӯзӣ, аз ҷумла дар самтҳои илмию таҳқиқотӣ, банақшагирии стратегӣ, таҳлилӣ ва робитаҳои иқтисодии хоричӣ;
- омӯзиши ҳуҷҷатгузорӣ;
- таҳлили муқоисавии сохторҳо ва зерсохторҳо аз нуқтаи назари вазифа ва уҳдадорихо;
- иштирок дар гузаронидани амалиётҳои соҳавӣ, чорабиниҳо, семинарҳо, ҳуҷҷатгузорӣ ва дигар фаъолиятҳои, ки ба объекти таҷрибаомӯзӣ дахл доранд;
- омӯзиши тарзи истифодаи малакаи назариявӣ дар таҷриба (алоқаи назария бо амалия).

Ҷамъоварӣ, коркард ва таҳлили маводи зарурӣ дар объекти таҷрибаомӯзӣ бо роҳҳои зерин ба даст оварда мешавад:

- омӯзиши ҳуҷҷатҳои асосии воҳидҳои сохтори дахлдор;
- дида баромадан ва шинос шудан бо асосҳои қонунгузорӣ, санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, дастурамалҳо ва низомномаҳо, ки ба фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ ва соҳа алоқаманданд ё асоси фаъолият мебошанд;
- дида баромадани ҳисоботи даврагӣ (семоҳа, нимсола, солана) оид ба фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ;
- ҷамъоварӣ намудани маводи оморӣ оид ба фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ ва соҳа;

- шинос шудан бо тарзу усули коркард ва истифодаи таҷрибавии маълумотҳои оморӣ;

- омӯзиш ва ҷамъоварии мавод барои навиштани рисолаи хатм (дар ҳолати ҷойи таҷрибаомӯзӣ ба мавзӯ мувофиқ омадан бо супориши роҳбари рисолаи хатм);

- гирифтани ҳуҷҷатҳои намунавӣ, нусхаи ҳуҷҷатҳо ва ё ҳисобот (дар ҳолати маҳфӣ набудан) барои таҳлил ва навиштани ҳисобот ё рисолаи хатм.

- ҷамъоварӣ, коркард ва таҳлили маълумотҳои, ки барои иҷрои супориши инфиродӣ заруранд;

- омодагии мавод барои маърузаву иттилоъ дар конференсияҳои илмии донишҷӯён.

2. Ташкил ва роҳбарии таҷрибаомӯзӣ

Ҷиҳати ташкил ва гузаронидани таҷрибаомӯзӣ банақшагирӣ ва амалӣ гардонидани чорабиниҳои зерин ҳатмӣ мебошад:

- муайян кардан ва интихоби макони гузаронидани таҷрибаомӯзӣ;

- бастании шартномаҳои тарафайн бо корхона, муассиса ё ташкилот;

- интихоби роҳбарон аз муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва корхона, муассиса ё ташкилот (дар асоси мувофиқаи қаблӣ бо онҳо) ва интишори фармоиши ректор;

- муайян намудани мавзӯ, мақсад, вазифа ва супоришҳои инфиродӣ, таъмин намудани донишҷӯён бо барнома ва рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ, дастурҳои таълимию методӣ);

- сафарбар кардани донишҷӯён ба макони таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедра ва факултет.

Ҳуҷҷатҳои ташкилию методии асосӣ - ба тартиб даровардани фаъолияти донишҷӯён ва роҳбарони таҷрибаомӯзӣ аз муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ва корхона, муассиса ё ташкилот, барнома ва рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ, дастурҳои таълимию методӣ мебошад.

Барномаи таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедраи таҳассусӣ дар мувофиқа бо масъули корхона, муассиса ё ташкилот, мураттаб сохта мешавад. Саволҳои аз рӯи самт (ихтисос)-и амалкунандаи муассисаи таҳсилоти олии касбӣ тайёркардашуда ба барнома дар мувофиқа бо кафедра дохил карда мешаванд.

Барномаҳои таҷрибаомӯзиро роҳбари таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ ва комиссияи махсуси методии муассисаи таълимӣ дида мебароянд ва онҳо аз тарафи муовини ректор оид ба таълим тасдиқ карда мешаванд.

Роҳбарии таҷрибаомӯзӣ аз тарафи кафедраи аудит ва ревизия амалӣ гардонида мешавад. Кафедра аз ҳайати омӯзгорони таҷрибанок роҳбарони таҷрибаомӯзиро бо фармоиши ректори донишгоҳ таъйин менамояд.

Масалан, Фармоиши ректори ДДМИТ «Оид ба таҷрибаомӯзии истеҳсолии донишҷӯён» чунин интишор мешавад.

Мутобиқи банди 63-юми «Низомномаи намунавӣ оид ба муассисаи таълимии таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон», бандҳои 106 ва 109-и «Низомномаи низомии кредитии таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва банди 2.3.-и «Низомнома доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ ва пешаздипломии донишҷӯёни ДДМИТ»,

фармоиши медиҳам:

1. Донишҷӯёни курси 3-уми шуъбаи рузонаи факултети ҳисобдорӣ ва омор, ихтисоси 1-25011100 – аудит ва ревизия, барои гузаштани таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ аз 29.06.2022 то 12.07.2022 ба муассисаҳои зерин фиристода шаванд:

№	Ному насаби донишҷӯ	Ҷои гузаштани таҷрибаомӯзӣ	Роҳбари таҷрибаомӯзӣ
1.	Носиров Алиҷон Абдураҳмонович	Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон	Дотсент Тилабов Ё.Э.
2.	Раҳимов Қувватович	Шуъбаи аудити дохилии раёсати молияи вилояти Хатлон	Дотсент Орзуев П.Ҷ.
3.	Муҳаммадҷонов Шарифҷон Асрорҷонович	ҶДММ “Тоҷик Аудит Сервис”	Н.и.и. Саидов Р.Н.

2. Роҳбари умумии таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мудири кафедра Тилабов Ё.Э. таъйин карда шаванд.

3. Дар муддати 10 рӯз пас аз анҷоми таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ ба садорати факултет ва шуъбаи таҷрибаомӯзӣ ва руидаи касбият оид ба натиҷаи таҷрибаомӯзӣ ҳисобот пешниҳод карда шаванд.

4. Назорати иҷроии фармоиши мазкур ба зиммаи муовини яқум, муовини ректор оид ба таълим вогузор карда шаванд.

Асос: шартномаи ҳамкорӣ ва роҳхат.

Баъди ба имзо расидани фармоиши ректори донишгоҳ оид ба таҷрибаомӯзӣ ба донишҷӯ рӯзнома ва роҳхат дода мешавад, ки одатан аз тарафи мутасаддии кафедра пур карда шуда, тақсим мегардад. Ҳар як роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра ба донишҷӯ - таҷрибаомӯз супориши мушаххаси инфиродӣ, вобаста ба иҷрои кори илмӣ-таҳқиқотӣ, рисолаи хатм медиҳад, ки дар рӯзнома дарҷ карда мешавад (Замимаи 1).

Вобаста ба объекти таҷрибаомӯзӣ дар рӯзнома нақшаи тақвими таҷрибаомӯзӣ пур карда мешавад, ки аз тарафи роҳбарони таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ва аз объекти таҷрибаомӯзӣ имзо карда мешавад.

Дар давоми таҷрибаомӯзӣ донишҷӯ супоришҳои мушаххасро мувофиқи барнома иҷро намуда, дар ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ ҳамчун таҷрибаомӯз, коромӯз ва ёрдамчи ҳисобида шуда метавонад. Дар ҳолатҳои зарурӣ таҷрибаомӯзро ин муассиса метавонад ба яке аз штатҳои ҳоли муваққатан (дар муддати таҷрибаомӯзӣ) ба қор қабул намоянд.

Вақти кории донишҷӯ-таҷрибаомӯз ҳангоми гузаштан аз таҷрибаомӯзӣ бо Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тартиб дароварда мешавад ва барои донишҷӯёни аз сини 18-сола боло ҳафтае на зиёдтар аз 40 соат, барои донишҷӯёни сини 16-18-сола ҳафтае на зиёдтар аз 35 соатро дар бар мегирад. Вақти кории таҷрибаомӯз вобаста ба реча ва тартиби дохилии кории ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ муайян карда мешавад.

Тағйир додани муҳлати гузаронидани таҷрибаомӯзии донишҷӯёни курсҳои алоҳида аз рӯи самт (ихтисос)-ҳо танҳо бо қарори Шӯрои олимони муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ба амал оварда мешавад. Бо сабабҳои узрнок ба дигар вақт гузаронидани муҳлати таҷрибаомӯзӣ (ба таври инфиродӣ) мувофиқи фармоиши ректори муассисаи таҳсилоти олии касбӣ ба роҳ монда мешавад. Барои дар чунин ҳолат ба имзо расонидани фармоиши ректор ҳамчун асос аризаи донишҷӯ, розигии кафедра, пешниҳоди садорати факултет, муовини яқум, муовини ректор оид ба таълим ва ҳуҷҷатҳои муҳлати гузаронидани таҷрибаомӯзиро тасдиқкунанда баромад мекунанд.

Мутасаддии асосии таҷрибаомӯзӣ роҳбари объекти таҷрибаомӯзӣ ҳисоб меёбад. Роҳбари таҷрибаомӯзиро роҳбари ташкилотҳои аудиторӣ,

Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ, ки донишҷӯ дар он ҷо таҷрибаомӯзӣ мекунад, таъмин менамояд.

Роҳбари умумии таҷрибаомӯзӣ аз кафедра мудири кафедра буда, раванди таҷрибаомӯзиро назорат мекунад ва корҳои зеринро ба иҷро мерасонад:

- бо объектҳои таҷрибаомӯзӣ пеш аз оғози таҷрибаомӯзӣ робита пайдо менамояд;

- лоиҳаи фармоиши ректори донишгоҳро оид ба таҷрибаомӯзӣ вобаста ба нақшаи таълим таҳия менамояд, ки дар он ба ҳар як донишҷӯ объект ва роҳбари таҷрибаомӯзӣ вобаста карда мешавад;

- баъди анҷоми сессияи санҷишию имтиҳонӣ бо гурӯҳҳои академӣ оид ба тарзи гузаштани таҷрибаомӯзӣ маҷлис мегузаронад ва роҳбарони таҷрибаомӯзиро муаррифӣ менамояд;

- дар якҷоягӣ бо роҳбарони таҷрибаомӯзӣ раванди таҷрибаомӯзиро таҳти назорати қатъӣ мегирад;

- пас аз анҷоми таҷрибаомӯзӣ қабул ва ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзиро ташкил мекунад.

Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ба донишҷӯ - таҷрибаомӯз дар ҳалли масъалаҳои амалӣ ва илмӣ, таҳлили маълумотҳои оморӣ ва ҳалли дигар масъалаҳо кумаки илмӣ-методӣ мерасонад.

Гузaronидани чорабиниҳоро дар самтҳои зерин таъмин менамояд:

- ба донишҷӯ - таҷрибаомӯз дар давоми таҷрибаомӯзӣ, вобаста ба нақшаи таълимӣ ва самти таҳқиқотии кафедра, супориши мушаххас медиҳад;

- сифати гузаронидани таҷрибаомӯзиро назорат мебарад ва мувофиқ будани онро ба барномаи мазкур ва барномаҳои таълимии фанҳои тадрисшавандаи кафедра таъмин менамояд;

- оид ба таъмини шароитҳои мусоиди корӣ дар ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ ва шинос шудани донишҷӯ - таҷрибаомӯз ба шартҳои бехатарии меҳнат ва речаи корӣ назорат мебарад;

- ҳисоботи таҷрибаомӯзиро аз назар гузаронида, хулосаи мусбӣ ё манфӣ худро медиҳад ва дар ҳолати ба талабот ҷавобгӯ будани ҳисобот ва рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ барои дифоъ намудан дар назди комиссия иҷозат медиҳад;

- дар кори комиссияи қабули ҳисобот иштирок менамояд;
- ба мудирӣ кафедра оид ба беҳтар намудани таҷрибаомӯзии донишҷӯён хулосаву пешниҳодоти худро дар шакли ҳисобот пешниҳод мекунад.

Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объектҳои таҷрибаомӯзӣ (ташкilotҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтории Хадамоти аудити дохилӣ):

- раванди таҷрибаомӯзиро мувофиқи барномаи мазкур, супориши мушаххас ва нақшаи тақвими таъмин менамояд;

- оид ба қоидаҳои беҳатарии меҳнат, речаи корӣ, хусусиятҳои махфияти иттилоот, сирри корхона ва дигар паҳлуҳои фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ машварат медиҳад;

- донишҷӯ(ён) - таҷрибаомӯз(он) - ро бо таърихи объекти таҷрибаомӯзӣ, оиннома, низомнома, самти асосии фаъолият, сохтор, шӯбаҳо, вазифаҳо, раванди технологӣ, илмию тадқиқотӣ, робитаҳои иқтисодӣ ва дигар самтҳо шинос менамояд ё барои омӯхтани онҳо мусоидат мекунад;

- донишҷӯ-таҷрибаомӯзро бо фаъолияти амалии объекти таҷрибаомӯзӣ шинос намуда, бо маводи зарурӣ онҳоро таъмин менамояд;

- интизومي донишҷӯ-таҷрибаомӯзро назорат менамояд ва дар ҳолатҳои аз тарафи таҷрибаомӯз вайрон кардани интизом ба донишгоҳ сари вақт хабар медиҳад;

- сари вақт пур кардани рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ ва навиштани ҳисоботро назорат мебарад ва ба таҷрибаомӯз тавсифнома медиҳад.

Донишҷӯ - таҷрибаомӯз уҳдадор аст:

- дар ҳолатҳои дар гуруҳи шарномавӣ таҳсил намудан ва объекти таҷрибаомӯзиаш муайян будан ба мудирӣ кафедра то таҳияи лоиҳаи фармоиши таҷрибаомӯзӣ хабар диҳад;

- роҳхат, рӯзнома ва барномаи таҷрибаомӯзиро бо супориши мушаххас сари вақт аз кафедра гирад;

- сари вақт, мувофиқи муҳлати дар рӯзнома дарҷёфта, ба ташкilotҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтории Хадамоти аудити дохилӣ равад ва худро ба қайд гирад;

- бо речаи корӣ, интизоми меҳнат, қоидаҳои бехатарӣ ва тартиботи дохилии объекти таҷрибаомӯзӣ шинос шуда, онҳоро пурра риоя намояд;
- супоришҳои алоҳидаи роҳбари таҷрибаомӯзиро дар объекти таҷрибаомӯзӣ иҷро намояд, ки бо супоришҳои мушаххаси роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ва барнома мувофиқ ҳастанд;
- дар ҳолати гузаштани таҷрибаомӯзӣ агар ягон монеа ба вучуд ояд, хатман ба роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ё мудири кафедра хабар диҳад;
- ҳар рӯз мазмуни мухтасари кори иҷрошударо дар рӯзнома қайд намуда, на камтар аз як маротиба дар як ҳафта ба роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объекти таҷрибаомӯзӣ барои баррасӣ, тағйирот даровардан, имзо ва қайди иҷрои супориш рӯзномаашро пешниҳод намояд;
- дар асоси қайдҳои кардашуда, маводи ҷамъкардашуда, таҳлил ва шиносӣ бо вазифаҳо ва тарзи ташкили кор дар объекти таҷрибаомӯзӣ ва иҷрои супоришҳои мушаххас ҳисоботи таҷрибаомӯзиро навишта, муқоабандӣ намояд;
- баъди анҷоми таҷрибаомӯзӣ рӯзнома ва тавсифномаро бо муҳр ва имзои роҳбари таҷрибаомӯзиро аз объекти таҷрибаомӯзӣ гирифта, ба кафедра дар муҳлатҳои муайяншуда супорад;
- дар ҳолати якҷанд нафар сафарбар шудан ба як объекти таҷрибаомӯзӣ ҳисобот бояд бо ҳисоботи дигар якхела набошад;
- дар ҳолати тақризи манфӣ гирифтани аз роҳбар ё камбудӣ доштани ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ, хатоҳоро бояд сари вақт ислоҳ намояд;
- ҳисоботи таҷрибаомӯзиро бо тартиб ва ҷадвали аз тарафи кафедра муайяншуда, дар назди комиссияи қабули ҳисобот дифоъ намояд;
- дар ҳолати насупоридани ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ дар муддати муайяншуда ва ё дифоъ накардани он донишҷӯ аз донишгоҳ хориҷ карда мешавад.

3. Ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ оид ба таҷрибаомӯзӣ

Ба ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ оид ба таҷрибаомӯзӣ дохил мешаванд:

- Рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ, ки дар он корҳои рӯз ба рӯз баанҷомрасонида дар ҷойи таҷрибаомӯзӣ дарҷ меёбад ва аз тарафи роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объекти таҷрибаомӯзӣ ба имзо расонида мешавад.
- Ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзӣ (дар ҳаҷми на кам аз 25 саҳифа ва дар шакли дастнавис).

•Тавсифномаи таҷрибаомӯз, ки аз тарафи роҳбари таҷрибаомӯзи навишта шуда, имзо ва муҳр гузошта шудааст.

4. Барномаи таҷрибаомӯзӣ

Барномаи таҷрибаомӯзӣ аз қисматҳои зерин иборат аст:

1. Нақшаи тақвимии мавзӯҳо барои таҳлил ва омӯзиш;
2. Мундариҷаи таҷрибаомӯзӣ.

4.1. Нақшаи тақвимии мавзӯҳо барои таҳлил ва омӯзиш

Нақшаи тақвимии мавзӯҳо барои таҳлил ва омӯзиш дар ҷадвали 1 нишон дода шудааст.

Ҷадвали 1.

Нақшаи тақвимии мавзӯҳо барои таҳлил ва омӯзиш

р/т	Номгӯи мавзӯҳо	Муҳлати иҷроиш
1.	Шиносоӣ бо объекти таҷрибаомӯзӣ, ки донишҷӯ ба он ҷо равона карда шудааст	2 рӯз
2.	Омӯзиши вазифаҳои асосии оинномавии объекти таҷрибаомӯзӣ ва муайян кардани мавқеи он дар соҳа	4 рӯз
3.	Дида баромадани дигар ҳуҷҷатҳои меъёрие, ки фаъолияти объекти таҷрибаомӯзиро ба танзим мебароранд	2 рӯз
4.	Омӯзиши самти фаъолият ва вазифаҳои асосии сохторҳои алоҳидаи объекти таҷрибаомӯзӣ вобаста ба самти ихтисос	5 рӯз
5.	Омӯзиш ва таҳлили тартиби ташкили раванди кор дар шуъба(ҳо) ва ё сохторҳои объекти таҷрибаомӯзӣ, хусусиятҳои фаъолияти аудиторӣ вобаста бахши давлатӣ, хусусӣ, низоми бонкӣ ва ғайрибонкӣ	8 рӯз*
6.	Таҳлили алоқамандии муассаса (сохтор, шуъба) бо шаклҳои гуногуни муносибатҳои иқтисодӣ ва хусусиятҳои фаъолияти он дар ин самт	15 рӯз*
7.	Омӯзиши сиёсат, самаранокии фаъолияти идоракунӣ, стратегия, хусусиятҳои таҳқиқот, барномасозӣ ва дигар ҷорабиниҳо дар самти робитаҳои иқтисодии хориҷии объекти таҷрибаомӯзӣ ва ё саҳми он дар мамлакат	15 рӯз*
8.	Таҳлили ҷараёни иттилоотӣ, ҳуҷҷатгузорӣ, технологияи коркарди иттилоот оид ба самти фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ	3 рӯз
9.	Таҳлили иттилоот оид ба самти таҳқиқот дар доираи кори хатмкунӣ ва иҷроиши супориши мушаххас	Дар давоми таҷрибаомӯзӣ
10.	Иштироки фаъолона дар ҷорабиниҳое, ки дар объекти таҷрибаомӯзӣ гузаронида мешавад	Дар давоми таҷрибаомӯзӣ

* бо дарназардошти рӯзҳои шанбе

4.2. Мундариҷаи таҷрибаомӯзӣ

Донишҷӯ - таҷрибаомӯз дар давраи таҷрибаомӯзӣ бояд маводи оморӣ чамъоварӣ намояд, онҳоро коркард намуда, барои навиштани ҳисобот ва рисолаи хатм истифода барад. Бо супориши мушаххаси роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ донишҷӯ-таҷрибаомӯз санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва байналмилалиро оид ба фаъолияти аудиторӣ ва адабиёти заруриро омӯхта, алоқамандӣ ва усули истифодаи онро дар амал ҳангоми таҷрибаомӯзӣ таҳлил намояд. Дар асоси таҷрибаи муассисаҳо, корхонаҳо, ширкатҳо, ки дар адабиёт оварда шудааст, аз тарафи донишҷӯ-таҷрибаомӯз таҳлили муқоисавӣ гузаронида мешавад.

Дар чамъбасти таҷрибаомӯзӣ маводи таҳлилшуда барои навиштани рисолаи хатм ва ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ истифода карда мешаванд.

Мавзӯи 1. Шиносӣ бо объекти таҷрибаомӯзӣ, ки донишҷӯ ба он ҷо равона карда шудааст

Дар раванди таҷрибаомӯзӣ бояд масъалаҳои зерин омӯхта шаванд:

Соҳтор ва номгӯи объекти таҷрибаомӯзӣ, ки донишҷӯ ба он ҷо равона карда шудааст. Маълумотномаи кӯтоҳи таърихӣ оид ба фаъолияти онҳо. Нақшаи объекти таҷрибаомӯзӣ, ки донишҷӯ ба он ҷо равона карда шудааст, соҳтори идоракунӣ ва таркибии онҳо.

Нишондиҳандаҳои техникӣ-иқтисодии объекти таҷрибаомӯзӣ дар се соли охир ва ё дар давраи таҷрибаомӯзӣ. Шиносӣ бо нақшаҳои дурнамои объекти таҷрибаомӯзӣ ва усулҳои тарҳрезии онҳо.

Мавзӯи 2. Омӯзиши вазифаҳои асосии оинномавии объекти таҷрибаомӯзӣ ва муайян кардани мавқеи онҳо дар соҳа

Вазифаҳои асосии объекти таҷрибаомӯзӣ ва мақсади фаъолияти (ташкили) он. Оиннома, Низомнома, дастурамали фаъолият, ҳуҷҷатҳо ва санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ, ки фаъолияти объекти таҷрибаомӯзиро ба танзим медароранд.

Мавқеи объекти таҷрибаомӯзӣ дар соҳа. Нишондиҳандаҳои фаъолияти иқтисоди хориҷии объекти таҷрибаомӯзӣ. Сарчашмаи молиякунонии объекти таҷрибаомӯзӣ ва истифодаи маблағҳо дар самтҳои фаъолият.

Мавзӯи 3. Дида баромадани дигар ҳуҷҷатҳои меъёрие, ки фаъолияти объекти таҷрибаомӯзиро ба танзим медароранд

Омӯзиши Дастуру супоришҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба фаъолияти аудиторӣ. Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти

фаъолияти аудиторӣ ва дигар соҳаҳои хизматрасонӣ, Қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои фаъолияти аудиторӣ, Кодекси одоби касбии аудиторон, санадҳои меъёрию ҳуқуқии соҳаи фаъолияти аудиторӣ.

Мавзӯи 4. Омӯзиши самти фаъолият ва вазифаҳои асосии сохторҳои алоҳидаи объекти таҷрибаомӯзӣ вобаста ба самти ихтисос

Вазифаҳои асосии объекти таҷрибаомӯзӣ, ки мувофиқи тақсимои донишҷӯ сафарбар карда шудааст. Вазифаҳо дар самти фаъолияти иқтисодии дохилӣ ва хориҷӣ вобаста ба объекти таҷрибаомӯзӣ.

Хусусиятҳои иҷроиши вазифаҳо аз тарафи объекти таҷрибаомӯзӣ.

Мавзӯи 5. Омӯзиш ва таҳлили тартиби ташкили раванди кор дар ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ, хусусиятҳои омодагӣ, ташкил, баргузорӣ ва ҷамъбасти фаъолияти аудиторӣ дар баҳши давлатӣ ва хусусӣ

Вазифаҳо ва уҳдадорҳои роҳбар ва кормандони воҳиди сохторӣ. Принсипи ташкили кор ва ҷараёни фармоишӣ - иҷроишӣ.

Хусусиятҳои кори иҷрокардаистода. Тартиби барасмиятдарории ҳуҷҷатгузорӣ оиди муносибатҳои шартномавӣ. Хусусияти ташкил ва гузаронидани аудити мустақили давлатӣ дар ташкилоту муассисаҳои бучетию давлатӣ. Тартиби гузаронидани санҷиши объектҳои низомии бонкӣ.

Мавзӯи 6. Таҳлили алоқамандии объекти таҷрибаомӯзӣ бо шаклҳои муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ ва хусусиятҳои фаъолияти он дар ин самт

Фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ дар самти муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ ё алоқамандӣ бо он. Самти фаъолияти ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ дар соҳаи муносибатҳои байналмилалӣ.

Таҳлили ҳиссаи объекти таҷрибаомӯзӣ дар самти фаъолияти иқтисодии хориҷӣ, муайяннамоии стратегияи он, таҳқиқот дар ин самт ва ғайраҳо.

Мавзӯи 7. Омӯзиши сиёсат, самаранокии фаъолияти идоракунӣ, стратегия, хусусиятҳои тадқиқот, барномасозӣ ва дигар ҷорабиниҳо дар

самти робитаҳои иқтисодии дохилӣ ва хориҷии объекти таҷрибаомӯзӣ ва ӯ сахми он дар кишвар

Омӯзиш ва таҳлил вобаста ба самти фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ:

- хусусиятҳои ташкили кор дар шӯъбаҳо ва раёсатҳои робитаҳои иқтисодии хориҷӣ;
- сиёсати объекти таҷрибаомӯзӣ дар самти робитаҳо бо бонкҳо ва мамолики хориҷӣ;
- омӯзиш ва таҳлили фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ;
- омӯзиш ва таҳлили амалиётҳои асбобии объекти таҷрибаомӯзӣ;
- иштирок дар низомҳои байналмилалӣ молиявӣ ва таҳлили он;
- шиносӣ бо тартиби ҳисоббаробаркунии объекти таҷрибаомӯзӣ бо ширкатҳо.

Муассисаи истеҳсоли (ташкilotҳои аудиторӣ):

- Санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии ташкили фаъолияти ташкilotҳои аудиторӣ;
- шиносӣ бо хусусияти фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ;
- таҳлили фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ ва баҳодиҳии ҳиссаи он дар рушди соҳа;
- баҳодӣ ба сатҳу сифати хизматрасониҳои ташкilotи аудиторӣ;
- омӯзиши нақшаҳои стратегии ташкilotи аудиторӣ;
- истифодаи усулҳои санҷишӣ-таҳлилий аз ҷониби ташкilotи аудиторӣ дар рафти санҷишҳо ва хизматрасониҳои машваратӣ;
- таҳлили дурнамои рушди объекти таҷрибаомӯзӣ дар самти тақмили хизматрасониҳои санҷишӣ-машваратӣ.

Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон

- фишангҳои асосии танзим ва назорати давлатӣ аз болои фаъолияти Палатаи ҳисоб;
- муваффақиятҳо дар самти пешбарии татбиқи баҳодиҳии сиёсати давлатӣ дар соҳаи молия;
- таҳлили нишондиҳандаҳои асосии макроиқтисодӣ, ки дар он самт объекти таҷрибаомӯзӣ фаъолият дорад;
- ба консепсияҳо мувофиқат намудани усули танзими давлатӣ дар самти фаъолияти Палатаи ҳисоб ва робитаҳои илмӣ-таҳқиқотӣ;
- омӯзиши тарзи таҳия ва қабули барномаҳои рушди фаъолияти минбаъдаи Палатаи ҳисоб ва баҳодиҳии воқеияти онҳо;

- амалигардонии барномаҳо, лоихаҳо ва стратегияҳо аз тарафи сохторҳои таркибии Палатаи ҳисоб.

Воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ

- шиносӣ бо сохтори шӯбаи аудити дохилӣ;
- омӯзиши санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии танзим ва пешбурди фаъолияти шӯбаҳои аудити дохилӣ;
- хусусиятҳои ташкили санҷишҳо аз ҷониби шӯбаи аудити дохилӣ;
- тартиби бароҳмонии усулҳои санҷишӣ-машваратӣ аз ҷониби хадамоти аудити дохилӣ;
- хусусиятҳои хизматрасониҳои машваратии хадамоти аудити дохилӣ;
- тартиби барасмиятдорории натиҷаҳои аудити дохилӣ дар фаъолияти ташкилоту муассисаҳои бахши давлатӣ ва хусусӣ;
- стандартҳои миллӣ ва байналмилалӣ аз ҷониби хадамоти аудити дохилӣ истифодашаванда;
- тартиби ҳисоботдиҳии хадамоти аудити дохилӣ.

Муассисаи илмӣ-таҳқиқотӣ:

- самти таҳқиқот ва хусусиятҳои амалигардонии он;
- таҳлили ҳисоботи илмӣ-таҳқиқотӣ ва натиҷаҳои назарраси он дар самти ташаққул ва инкишофи фаъолияти аудиторӣ;
- тарзи пешниҳоди натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ ба Ҳукумат ва самаранокии онҳо;
- самаранокии чорабиниҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар сатҳи соҳавӣ, ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ;
- усулҳои таҳқиқот ва тартиб додани концепсияҳо дар самти фаъолияти аудиторӣ ва таъмини манфиатҳои иқтисодии мамлакат.

Мавзӯи 8. Таҳлили равияи иттилоотӣ, ҳуҷҷатгузорӣ, технологияи коркарди иттилоот оид ба самти фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ

Усулҳои ҷамъкунии иттилоот аз тарафи объекти таҷрибаомӯзӣ, сарчашмаи он, тарзи коркард ва истифода.

Ҳуҷҷатгузорӣ ва нигоҳдории иттилоот дар объекти таҷрибаомӯзӣ. Истифодаи иттилоот дар самти фаъолияти ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтори Хадамоти аудити дохилӣ.

Мавзӯи 9. Таҳлили иттилоот оид ба самти таҳқиқот дар доираи рисолаҳои хатм ва иҷроиши супориши мушаххас

Чамъ намудани иттилооти зарурӣ, маводи оморӣ, ҳуҷҷатҳои меъёриву ҳуқуқӣ дар самти таҳқиқот аз тарафи донишҷӯ вобаста ба мавзуи рисолаи хатм. Ин раванд мустақилона ва инчунин бо супориши мушаххаси роҳбари таҷрибаомӯзӣ ё рисолаи хатм сурат гирифта метавонад (дар замима мавзӯҳои намунавии супориши мушаххас оид ба таҷрибаомӯзии истехсолӣ оварда мешавад).

5. Барасмиятдорорӣ ва ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ

5.1. Баъди анҷоми таҷрибаомӯзӣ донишҷӯ-таҷрибаомӯз бояд дар муддати 10 рӯз ҳуҷҷатҳои ҳисоботӣ оид ба таҷрибаомӯзиро ба кафедра супорад. Номгӯи ин ҳуҷҷатҳо дар банди 4-и дастури мазкур оварда шудааст.

5.2. Рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ ҳуҷҷати асосии ҳисоботӣ ба ҳисоб меравад. Дар асоси он гузаштани таҷрибаомӯзӣ аз тарафи донишҷӯ тасдиқ меёбад.

Дар рӯзнома маълумоти зерин дарҷ карда мешавад:

- нақшаи тақвими таҷрибаомӯзӣ вобаста ба барномаи таҷрибаомӯзӣ (аз тарафи роҳбарони таҷрибаомӯзӣ аз донишгоҳ ва яке аз объектҳои таҷрибаомӯзӣ ба монанди ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё воҳидҳои сохтории Хадамоти аудити дохилӣ бо имзо тасдиқ карда ва назорат бурда мешавад);

- супориши мушаххаси таҷрибаомӯзӣ;

- мундариҷаи корҳои иҷрошудаи ҳаррӯза ва раванди гузаштани таҷрибаомӯзӣ (бо имзои роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз истехсолот дар ҳар як саҳифа);

- тавсифномаи роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтории Хадамоти аудити дохилӣ оид ба корҳои баанҷомрасонидаи таҷрибаомӯз ва иҷрои супоришҳои мушаххас, интизому муносибат ба кор ва чидду чаҳди ӯ, инчунин баҳои тавсиявӣ нисбати таҷрибаомӯзӣ;

- хулосаи роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра доир ба таҷрибаомӯзии донишҷӯ (мувофиқат ба барномаи мазкур, иҷрои супоришҳои мушаххас, мувофиқати мазмуни ҳисобот ба мундариҷа ва талаботи мавҷуда, баҳои тавсиявии роҳбар ба донишҷӯ-таҷрибаомӯз);

- баҳои санҷишӣ оид ба таҷрибаомӯзӣ (баъди ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ).

5.3. Таҳия ва барасмиятдарории ҳисобот оид ба таҷрибаомӯзӣ аз тарафи донишҷӯ-таҷрибаомӯз марҳалаи интиҳои он ба ҳисоб меравад.

Дар ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ маълумот оид ба муассиса ва сохтори он, дигар маълумотҳои зарурӣ вобаста ба барномаи мазкур, таҳлили маводи ҷамъшуда, факту рақамҳо ва нусхаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ оварда мешавад.

Ҳисобот дар ҳаҷми на кам аз 25 саҳифаи дастнавис (дар ҳолати чопӣ бо фосилаи 2) пешниҳод карда мешавад. Шакли беҳтари мақбул чопӣ мебошад.

Ҳангоми ба тариқи чопӣ пешниҳод намудани ҳисобот талаботи зерин бояд риоя карда шаванд:

- маводи ҳисобот бо истифода аз таҳриргари Word бо шрифти Times New Roman Tj бо андозаи 14;

- андозаҳо А4 (210 x 297) аз чап – 2,5 см, аз рост – 1,0 см, аз боло ва поён – 2,0 см;

- фосилаи байни сатрҳо (интервал) – 1,5 см;

- иқтибосҳо дар дохили [5];

- саҳифагузорӣ - дар мобайни саҳифа;

- расмҳо, тасвирҳо, диаграмма ва ҷадвалҳо стандартҳои байналмилалӣ ҷавобгӯӣ бошанд.

Варақаи аввали он дар замимаи 3 оварда мешавад.

Сохтор аз сарсухан, қисмҳои мухталифи он, хулосаву пешниҳодот ва замимаҳо ҳисобот иборат аст.

Дар сарсухан маълумоти мухтасар оид ба объекти таҷрибаомӯзӣ, сохтори ташкилӣ ва идоракунии он, таърихи пайдоиш оварда мешавад, ки дар барномаи мазкур қайд карда шудааст. Инчунин, вазифаҳои таҷрибаомӯзӣ қайд карда мешаванд.

Қисмҳои алоҳидаи ҳисобот ба ҳалли масъалаҳо, супоришҳои мушаххас ва вазифаҳои гузошташуда вобаста мебошад.

Қисматҳои тавсиявии ҳисобот:

а) вазифаҳои объекти таҷрибаомӯзӣ ва шӯъбаҳои он, ки донишҷӯ дар онҳо таҷрибаомӯзӣ гузаштааст. Тартиби ташкили раванди кор дар объекти таҷрибаомӯзӣ. Агар донишҷӯ дар якҷанд шӯъбаҳо таҷрибаомӯзӣ гузашта бошад, ин масоил дар зерқисматҳо дарҷ карда мешавад.

б) амалиёти асосӣ, дастурҳо ва меъёрҳо оид ба ташкили раванди кор, тарзу усули иҷрои вазифаҳо ва амалиёт. Таҳлили ҳисоботи объекти таҷрибаомӯзӣ.

в) таҳлили вазъи умумии объекти таҷрибаомӯзӣ ё самти фаъолияти он аз рӯи супоришҳои мушаххас ва масъалаҳои дар барномаи мазкур дарҷгардида. Таҳлили факту рақамҳо оид ба вазъи умумии соҳаи фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ. Ҳисобот оид ба ҷамъи мавод аз объекти таҷрибаомӯзӣ ва иҷрои супориши мушаххас.

Дар қисми хотимавии ҳисобот донишҷӯ-таҷрибаомӯз дар асоси таҳлилоти гузаронидааш оид ба самти фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ хулосаҳои заруриро оид ба беҳбудии коргузорӣ ва фаъолияти хоҷагидорӣ дар объекти таҷрибаомӯзӣ ва ё инкишофи соҳаи пешниҳод менамояд.

Дар замима нақшаҳо, нусхаи ҳуҷҷатҳо, намунаҳои ҳуҷҷатҳои дар объекти таҷрибаомӯзӣ истифодашаванда, санадҳои меъёрӣ ва ғайра оварда мешаванд.

Ҳангоми дар қисмҳои кор дарҷ гардидани ҷадвалҳои оморӣ онҳо пайҳам бояд рақамгузорӣ карда шаванд (Масалан: Ҷадвали 2.3 – яъне ҷадвали 3-юми боби 2-и ҳисобот аст).

Замимаҳо аз давоми хулосаву пешниҳодот оварда шуда, саҳифаҳои рақамгузорӣ карда намешаванд. Дар кунҷи рости болоии ҳуҷҷатҳои замимавӣ «Замима» навишта шуда, бо рақами арабӣ ишора карда мешавад (масалан: Замимаи 4).

5.4. Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра баъди ба қайд гирифтани ҳисоботро аз нуқтаи назари мувофиқат намудан ба талаботи мавҷуда ва дурустии пур кардани рӯзномаи таҷрибаомӯзӣ санҷида дар рӯзнома хулосаи худро менависад ва баҳои тавсиявии донишҷӯро пешниҳод менамояд. Сипас дар варақаи аввали ҳисобот **ба ҷимоя иҷозат дода шудани** ҳисоботро дарҷ намуда, имзо ва санаро мегузорад. Дар ҳолати дорои камбудӣ будани ҳисобот ё рӯзнома онро **барои ислоҳ** ба донишҷӯ бармегардонад.

Мудири кафедра бо тасдиқи садорати факултет ҷадвали ҷимояи ҳисоботро тартиб дода (дар се давр), ҳайати комиссияи қабули ҷимояи ҳисоботро таъйин менамояд. Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра дар ин ҳайат буда метавонад. Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объекти таҷрибаомӯзӣ рӯзи ҷимояи донишҷӯ-таҷрибаомӯз иштирок карда метавонад.

Донишчӯ дар муддати 10-12 дақиқа оид ба иҷрои барномаи таҷрибаомӯзӣ ва хусусияти фаъолияти объекти таҷрибаомӯзӣ баромад намуда, аз нуқтаи назари алоқамандии назария бо амалия фаъолияти объекти таҷрибаомӯзиро шарҳ медиҳад. Ӯ метавонад натиҷаҳои ҳангоми таҷрибаомӯзӣ бадастовардари дар слайдҳо дарҷ намуда, ба комиссия пешкаш намояд. Инчунин, корҳои дар вақти таҷрибаомӯзӣ ба иҷро расонидаашро шарҳ дода, хулосаву пешниҳодоти худро ирсол менамояд.

Ҳайати комиссия дар асоси Низомномаи низоми таҳсилоти кредитӣ фаъолият намуда, аз рӯи натиҷаи Ҳимоя ба донишчӯ баҳогузорӣ менамояд. Баҳо дар суратчаласаи Ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ, варақаи имтиҳонӣ ва дафтарчаи донишчӯ гузошта мешавад ва ҳамаи ҳайати комиссия имзои худро мегузоранд. Нишондиҳандаҳои баҳогузорӣ чунинанд: баромади донишчӯ дар вақти Ҳимоя, баҳоҳои тавсиявии роҳбарони таҷрибаомӯзӣ, пуррагии шарҳи маводи овардашуда, ҷавоб ба саволҳо.

Нишондиҳандаҳои ҳарфӣ ва рақамии баҳои имтиҳонӣ дар низоми кредитии таҳсилот чунин аст:

Баҳои ҳарфӣ	Баҳои рақамӣ	Баҳо бо ҳол	Тартиби баҳогузорӣ дар системаи анъанавӣ
A	4,0	$95 \leq F \leq 100$	Аъло
A-	3,67	$90 \leq F < 95$	
B+	3,33	$85 \leq F < 90$	Хуб
B	3,0	$80 \leq F < 85$	
B-	2,67	$75 \leq F < 80$	
C+	2,33	$70 \leq F < 75$	Қаноатбахш
C	2,0	$65 \leq F < 70$	
C-	1,67	$60 \leq F < 65$	
D	1,33	$55 \leq F < 60$	
D-	1,0	$50 \leq F < 55$	

Агар донишчӯ дар вақти муайяншуда ҳисоботро ба кафедра насупорад, баҳои ӯ як ҳол паст карда мешавад.

Дар ҳолатҳои зерин донишчӯ аз донишгоҳ хориҷ мешавад:

- ба кафедра бе сабабҳои узрнок дар муҳлатҳои муайяншуда насупоридани ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ ё Ҳимоя накардани он;
- ба пуррагӣ иҷро накардани барномаи таҷрибаомӯзӣ;
- гирифтани тақризӣ манфӣ аз роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз объекти таҷрибаомӯзӣ;

- нарафтан ба объекти таҷрибаомӯзӣ ва пешниҳоди ҳисоботи қалбакӣ (аз тарафи кафедра санчида мешавад);
- гирифтани баҳои 2 «ғайриқаноатбахш» баъди ҳимояи ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ (давраи дуюм бояд азпардохти маблағи триместр).

Замимаи 1.

СУПОРИШОТИ МУШАХХАС ДАР МУҲЛАТИ ТАҶРИБАОМӮЗӢ

1. Супоришоти мушаххас барои таҷрибаомӯзии истеҳсоли

---

2. Мундариҷаи супоришоти мушаххас

Замимаи 2.

Намунаи мавзӯҳои супоришоти мушаххас барои таҷрибаомӯзӣ¹

1. Нақши ташкилотҳои аудиторӣ, Палатаи ҳисоби Ҷумҳурии Тоҷикистон ва воҳидҳои сохтории Хадамоти аудити дохилӣ дар таъмини рушди иқтисодиёти кишвар
2. Вазифа ва уҳдадорихои объекти таҷрибаомӯзӣ
3. Намудҳои аудит
4. Асоси ба танзим даровардани аудит
5. Системаи аттестатсионӣ ва литсензионии аудиторон
6. Мақоми аудит дар системаи назорат
7. Тавакали аудиторӣ
8. Мафҳуми стандартҳои аудиторӣ
9. Сохтори стандартҳои аудиторӣ
10. Намудҳои стандартҳои аудиторӣ
11. Моҳияти банақшагирии фаъолияти аудиторӣ
12. Марҳилаҳои банақшагирии тафтиши аудиторӣ
13. Мақсад ва вазифаҳои аудитор дар ҷараёни банақшагирии объекти тафтишшаванда
14. Аҳамият ва моҳияти ахлоқи касбии фаъолияти аудиторӣ
15. Таърихи пайдоиши касби аудитор
16. Мақсади касби аудиторӣ
17. Вазифаҳо ва талаботҳои ахлоқи касбии аудиторӣ
18. Танзими ҳуқуқии фаъолияти аудиторӣ
19. Ҳуқуқу уҳдадорихои ааудиторони инфиродӣ ва ташкилотҳои аудиторӣ
20. Хулосаи аудиторӣ

---

¹ Вобаста ба объекти таҷрибаомӯзӣ

21. Этикаи касбии аудиторӣ
22. Бастани шартномаи тафтиши аудиторӣ
23. Пардохти музди меҳнати аудиторон
24. Банакшагирии тафтиши аудитори
25. Машваратдеҳӣ дар соҳаҳои гуногуни фаъолият
26. Намудҳои хулосаи аудиторӣ
27. Қонуни ҚТ “Дар бораи Фаъолияти аудиторӣ”
28. Ҷавобгариӣ аудитор ба натиҷаҳои тафтиш
29. Мақсади тафтиш ва сарчашмаҳои ахборотӣ
30. Хуччатҳои қорӣи аудитор
31. Ҳуқуқ ва уҳдадорӣҳои эксперт-бухгалтер ва аудитор, ки ин вазифаро иҷро менамояд
32. Санадҳои меъёрӣ – ҳуқуқии аудити баҳши давлатӣ
33. Муқаммалгардонӣ ва рушди аудити давлатӣ
34. Ревизияи пешакӣ дар низоми назорати молиявӣ
35. Барасмиятдарории натиҷаҳои ревизия
36. Ислоҳоти мақомотҳои аудити баҳши давлатӣ
37. Назорат дар низоми идоракунии давлатӣ
38. Муаммоҳои танзими ҳуқуқии аудити баҳши давлатӣ
39. Асосҳои ташкилӣ – ҳуқуқии аудити баҳши давлатӣ дар мамлакатҳои хориҷӣ
40. Низоми мақомотҳои назорати давлатии молиявӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон
41. Методҳо ва тартиби банақшагирии фаъолияти мақомотҳои назорати молиявии давлатӣ
42. Шӯрои ревизорони Созмони Миллалӣ Муттаҳид (СММ)
43. Мақсад ва вазифаҳои чорабиниҳои назоратӣ
44. Самаранокии назорати давлатии молиявӣ
45. Алоқамандии назорати молиявӣ ва баҳисобгирии муҳосибӣ
46. Принсипи низомнокии аудити баҳши давлатӣ
47. Ҷавобгариӣ молиявӣ барои риояи нақардани санадҳои соҳаи буҷетӣ
48. Назорати молиявӣ ҳамчун соҳаи махсуси назорат
49. Аҳамияти назорати давлатии молиявӣ
50. Таснифоти намудҳои аудити баҳши давлатӣ
51. Шаклҳои назорати давлатии молиявӣ
52. Аҳамияти усулҳои назорати давлатии молиявӣ
53. Натиҷаҳо аз ислоҳот ва рушди назорати давлатии молиявӣ
54. Марҳилаҳои ташкил ва гузаронидани ревизияи баъдина
55. Раванди ташкил ва гузаронидани назорати давлатии молиявӣ
56. Нақша – чорабиниҳои ревизияи баъдина
57. Барасмиятдарории назорати баъдина
58. Алоқамандии ревизияи воқеӣ ва хуччатӣ.
59. Фарқиятҳо байни ревизияи воқеӣ ва хуччатӣ.

60. Хусусиятҳои ташкил ва гузаронидани ревизияи баъдина дар мақомотҳои мақомотҳои назоратӣ.
61. Марҳилаи омодагии мақомотҳои назорати давлатии молиявӣ
62. Марҳилаи ташкил ва гузаронидани назорати давлатии молиявӣ
63. Санадҳои меъёрӣ – ҳуқуқӣ мақомотҳои аудити бахши давлатӣ
64. Асосҳои назариявии назорати давлатии молиявӣ
65. Танзими назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
66. Мақоми назорати давлатии молиявии дар низоми назорати иқтисодӣ
67. Асосҳои ташкилӣ – ҳуқуқии назорати молиявӣ дар ҚТ
68. Механизми ташкил ва гузаронидани аудити бахши давлатӣ
69. Натиҷаҳои чашмдошт аз танзими молиявӣ
70. Мазмун ва моҳияти Таъиноти назорати давлатии молиявӣ дар мамлакатҳои ҷаҳон
71. Таъиноти назорати давлатии молиявӣ дар мамлакатҳои ҷаҳон
72. Сохтори ташкилии назорати давлатии молиявӣ дар мамлакатҳои ҷаҳон
73. Назорати давлатии молиявӣ дар ИМА
74. Мазмун ва моҳияти стандартҳои назорати молиявии иҷроиши бучети давлатӣ
75. Талаботҳо оид ба ташкил ва гузаронидани назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
76. Танзими назорати давлатии молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон
77. Банақшагирии чорабиниҳои назоратӣ дар рафти фаъолияти мақомоти аудити бахши давлатӣ
78. Шаклҳои чорабиниҳои назоратӣ дар мақомоти назорати давлатии молиявӣ
79. Фаъолияти мақоми олии назорати молиявӣ ИНТОСАИ
80. Палатаи ҳисоби Фаронса
81. Шӯрои миллии ревизорони Британияи Кабир
82. Принсипҳои кории мақомотҳои байналмилалӣ назорати молиявӣ
83. Назорат аз болои раванди банақшагирии чорабиниҳои назоратӣ
84. Хусусиятҳои банақшагирии чорабиниҳои назоратӣ
85. Хусусиятҳои методологии омодакунии банақшагирии чорабиниҳои назоратӣ
86. Моҳияти самаранокии назорати молиявӣ
87. Омӯзиш ва баҳодихии самаранокии назорати молиявӣ
88. Баҳодихии самаранокии низоми назорати молиявӣ
89. Усулҳои таъсиррасонӣ ҳангоми ошкоршавии қонуншиканиҳо оид ба санадҳои меъёрӣ – ҳуқуқии молиявӣ
90. Танзими меъёри – ҳуқуқӣ ва чорабиниҳои назорати давлатии молиявӣ ҷиҳати таъмини риояи қонугузориҳо
91. Ташкили назорат оид ба ошкоркунии қонуншиканиҳо
92. Талабот оид ба таъин намудани аудитори дохилӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ

93. Ҳуқуқ ва ўҳдадориҳои аудитори дохилии ташкилотҳои бахши давлатӣ
94. Мақомоти ваколатдори давлатӣ дар бахши аудити дохилӣ
95. Гузориши таҳлилӣ дар соҳаи аудити дохилии ташкилотҳои бахши давлатӣ
96. Ҳатмӣ будани таъсиси воҳиди сохтори аудити дохилӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ
97. Ўҳдадориҳои асосии воҳиди сохтори аудити дохилӣ
98. Методологияи аудити дохилӣ
99. Махфияти фаъолияти аудитори дохилӣ
100. Мустақилияти аудити дохилӣ дар бахши давлатӣ
101. Принципҳо ва меъёрҳои аудити дохилӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ
102. Роҳҳои ҳавасмандгардонии аудиторони дохилӣ
103. Гузаронидани аудити дохилӣ дар мавқеи муайян
104. Принципи тасдиқи усулҳои гузаронидани аудити дохилӣ
105. Қбул намудани қарорҳо аз натиҷаи гузаронидани санҷиш
106. Таъиноти асосии аудити дохилӣ дар ташкилотҳои бахши давлатӣ
107. Намуна аз хулосаи аудитори аудити дохилӣ
108. Стандартҳои усулҳои гирифтани тасдиқи аудиториро муқаррар мекунад
109. Тасдиқи аудиторӣ.
110. Тасдиқи аудиторӣ – барилова дида баромадани моддаҳои махсус
111. Тасдиқи дарунӣ
112. Тафтиши аудиторӣ яқум – бақияи аввала
113. Интиҳоби аудиторӣ
114. Микдори баҳодихии аудит
115. Аудити ченкунӣ ва кушоиши баҳодихии одилона
116. Воқеаҳои баъди ба анҷомрасии муҳлати ҳисобот
117. Иҷозат оиди фаъолияти бетанаффуси корхона
118. Ахбори маълумот оиди саволҳои аудит бо шахсоне, ки ба идоракунии субъектҳои иқтисодӣ масъул ҳастанд
119. Тарафҳои алоқаманди
120. Аризаи роҳбарият
121. Истифодабарии натиҷаи хизмати дигар аудитор
122. Дида баромадани хизмати аудити дохилӣ
123. Истифодабарии хизмати эксперт
124. Стандартҳои тартиби ташкили ҳуҷжатҳои натиҷавии аудиторро муқаррар мекунад.
125. Хулосаи аудитори оиди ҳисоботи молиявӣ
126. Хулосаи аудитори мустақил
127. Муқоисакунӣ
128. Маълумотҳои дигар дар ҳуҷжатҳои, ки дорои ҳисоботи молиявии тафтишшуда мебошад.
129. Стандартҳои тартиби иҷроиши вазифаҳои махсус ва расонидани

- хизматро муқаррар мекунад
130. Стандартҳое, ки тартиби расонидани хизматро ба танзим мебарорад
  131. Принципҳои асосии эътирофи хароҷотҳо дар баҳисобгирии муҳосибӣ ва таснифи онҳо.
  132. Тартиби тасдиқи байни бонкӣ
  133. Амалии назорати оиди назорати бонки ва аудиторони берунӣ
  134. Хусусиятҳои аудити корхонаҳои хурд
  135. Аудити бонкҳои тижорати байналхалқӣ
  136. Ҳисоботи аудиторон оиди мувофиқати он ба стандартҳои байналхалқии ҳисоботи молиявӣ

Замимаи 3 (Намуна)

ВАЗОРАТИ МОЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИ ТОҶИКИСТОН
ФАКУЛТЕТИ ҲИСОБДОРӢ ВА ОМОР
КАФЕДРАИ АУДИТ ВА РЕВИЗИЯ

Ҳ И С О Б О Т

оид ба таҷрибаомӯзии

(таълимӣ, истехсолӣ, пешаздиломӣ)

дар

(номи муассиса)

Иҷро кард:

донишҷӯи курси 4 – уми
 ихтисоси 1-25011100 – аудит ва ревизия «А»
 Чураев Усмон

Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз кафедра,

(имзо)

(ному насаб)

Роҳбари таҷрибаомӯзӣ аз муассиса,
 роҳбари шӯъбаи аудити дохилӣ

(имзо)

(ному насаб)

Ба кафедра супорида шуд:

№ _____
 сана ва имзои шахси мутасаддӣ)

Баҳои ҳисоботи таҷрибаомӯзӣ бо қарори комиссия

(имзои ҳайати комиссия)

Душанбе-2022

Замимаи 4.

ФЕҲРЕСТИ ПАЙГОҲҶОИ (ОБЪЕКТ) ТАҶРИБАОМУЌИИ
ДОНИШҚУЌЕНИ ДОНИШГОҶИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА
ИҚТИСОДИ ТОҶИКИСТОН

№	НОМГУЌИ ПАЙГОҲҶОЕ, КИ ДОНИШГОҶ ШАРТНОМАҶОИ ҶАМКОРИРО БА ИМЗО РАСОНИДААСТ	МУҶЛАТИ ШАРТНОМАҶОИИ ҶАМКОРИ	
1	ҚСК «ТОҶИКТРАНСГАЗ»	31.12.2021	31.12.2026
2	БДА «АМОНАТБОНК»	05.01.2021	31.12.2026
3	ҲАДАМОТИ ГУМРУКИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҚУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	26.12.2021	31.12.2026
4	СУДИ ОЛИИ ИҚТИСОДИИ ҚУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	02.01.2021	31.12.2026
5	ҚДММ ТАҚХ «МАТИН»	15.09.2018	31.12.2022
6	ҚДММ «НОҚИЛИ ТАЛКО»	13.11.2017	31.12.2022
7	ҚДММ «БИРЖАИ ФОНДИИ ОСИЌИ МАРКАЗЌ»	12.03.2018	31.12.2022
8	АГЕНТИИ АВИАТСИЯИ ГРАЖДАНИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҚУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	12.03.2019	31.12.2023
9	ҚДММ ТАҚХ «ФИНКА»	23.05.2018	31.12.2023
10	ҚСП ТАҚХ «ХУМО»	12.06.2018	31.12.2023
11	ҚСК «ОРИЊБОНК»	02.04.2018	31.12.2023
12	ВАЗОРАТИ КОРҶОИ ХОРИЧИИ ҚУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	29.03.2018	31.12.2023
13	ВАЗОРАТИ НАҚЛИЌТИ ҚУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	31.10.2018	31.12.2023
14	ҚДММ «ШМС КАБИР ТИҚОРАТ ГУРРУҲ»	12.12.2018	31.12.2023
15	ҚСК «ГУЛИСТОНИ ДУШАНБЕ»	30.12.2019	31.12.2023
16	ҚДММ ТҚХ «ОКСУС»	13.02.2019	31.12.2023
17	ҚСП «СПИТАМЕНБОНК»	14.02.2019	31.12.2023
18	ФИЛИАЛИ ҚСК «ОРИЊБОНК» ДАР ШАҲРАКИ СОМОНИЊНИ НОҶИЯИ РУДАКЌ	01..01.201 9	31.01.2023
19	КОҶЛЕЦИ ТЕХНИКИИ ДОНИШГОҶИ ТЕХНИКИИ ТОҶИКИСТОН БА НОМИ М. ОСИМЌ	02.02.2018	20.07.2023
20	КОЛЛЕЦИ ОМОРИ ШАҲРИ ВАҲДАТ	22.05.2019	22.05.2024
21	КВД «ШИРКАТИ АЛЮМИНИИ ТОҶИК»	01.01.2019	31.12.2024
22	АССОТСИЯТСИЯИ МЕНЕЦЕРОН	05.06.2018	31.12.2024

23	ИНСТИТУТИ ИҚТИСОДИЁТИ КИШОВАРЗИИ АМИҚҶТ	31.12.2019	31.12.2024
24	«ФОНДИ ДАСТГИРИИ СОҶИБКОРИИ ИСТЕҲСОЛИИ ШАҲРИ ДУШАНБЕ»	12.11.2020	31.12.2025
25	КУМИТАИ РУШДИ САЙЁҲИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	09.02.2021	31.12.2025
26	АГЕНТИИ СОДИРОТИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	04.02.2021	31.12.2025
27	ҶСК «ТАВҲИДБОНК»	11.02.2021	31.12.2025
28	ВАЗОРАТИ МОЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	01.10.2012	01.10.2042
29	ВАЗОРАТИ САНОАТ ВА ТЕХНОЛОГИЯҲОИ НАВИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
30	ҶСК «АЛИФ БОНК»	15.02.2021	31.12.2025
31	КВД БОНКИ САНОАТИВУ СОДИРОТИИ ТОҶИКИСТОН "САНОАТСОДИРОТБОНК"	15.02.2021	31.12.2025
32	ВАЗОРАТИ КИШОВАРЗИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
33	ВАЗОРАТИ АДЛИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
34	ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОҶИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
35	ВАЗОРАТИ РУШДИ ИҚТИСОД ВА САВДОИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
36	ВАЗОРАТИ ФАРҲАНГИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
37	КУМИТАИ ДАВЛАТИИ САРМОЯГУЗОРИ ВА ИДОРАИ АМВОЛИ ДАВЛАТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
38	ҲАДАМОТИ АЛОҚАИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
39	ҲАДАМОТИ ЗИДДИИНҲИСОРИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
40	АГЕНТИИ СУҒУРТАИ ИҶТИМОӢ ВА НАҒАҚАИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
41	АГЕНТИИ ЗАХИРАҲОИ МОДДИИ ДАВЛАТИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
42	АГЕНТИИ СТАНДАРТИЗАТСИЯ, МЕТРОЛОГИЯ, СЕРТИФИКАТСИЯ ВА НОЗИРОТИ САВДОИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
43	АГЕНТИИ ХАРИДИ МОЛ, КОР ВА ХИЗМАТРАСОНИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
44	АГЕНТИИ ХОҶАГИИ ҶАНГАЛИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
45	КУМИТАИ БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРИИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
46	МАРКАЗИ ТАТҚИҚОТИ СТРАТЕГИИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
47	АГЕНТИИ НАЗОРАТ ДАР СОҶАИ МАОРИФ ВА ИЛМИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
48	КУМИТАИ РУШДИ МАҲАЛИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
49	АГЕНТИИ ХИЗМАТИ ДАВЛАТИИ НАЗДИ	15.02.2021	31.12.2025

	ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН		
50	АГЕНТИИ НАЗОРАТИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯВӢ ВА МУБОРИЗА БО КОРРУПСИЯИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
51	АГЕНТИИ МАВОДИ НАШӢАОВАРИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
52	АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
53	ПАЛАТАИ ҲИСОБИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
54	МАРКАЗИ МИЛЛИИ ҚОНУНГУЗОРИИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	15.02.2021	31.12.2025
55	ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	06.02.2014	БЕМӢҲЛАТ
56	ВАЗОРАТИ ТАНДУРУСТИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	25.01.2016	БЕМӢҲЛАТ
57	ВАЗОРАТИ ЭНЕРГЕТИКА ВА ЗАХИРАҶОИ ОБИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	26.12.2012	БЕМӢҲЛАТ
58	КВД «ТОҶИКСУҒУРТА»	16.12.2010	БЕМӢҲЛАТ
59	КУМИТАИ АНДОЗИ НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	30.10.2012	БЕМӢҲЛАТ
60	ТАШКИЛОТИ ҲУҚУҚ ВА РУШДИ ҚОМЕЪАИ ДЕҶОТИ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН	13.10.2018	БЕМӢҲЛАТ

Эзоҳ: донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон метавонанд дар асоси шартномаҳои ҳамкорӣ, ки байни вазоратҳо, корхонаву ташкилотҳо ва донишгоҳ баста шудааст, зерсохторҳо ва намояндагон онҳоро дар вилоят, шаҳр ва ноҳияҳо ҳамчун пойгоҳи (объект) таҷрибаомӯзии таълимӣ, истехсолӣ ва пешаздипломӣ интихоб намоянд. Дар ҳолати қабул нагардидани донишҷӯён аз тарафи намояндагони пойгоҳҳои (объект) таҷрибаомӯзӣ, бевосиба ба бахши таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбияти донишгоҳ муроҷиат намоянд.

Сардори бахши таҷрибаомӯзӣ ва рушди
касбияти донишгоҳ
Тел: +992 940 63 63 63
+992 915 30 66 66 (Ватсап, ИМО, Вайбер, Телеграм)
Суроғи элронӣ: Sulaymonzoda_sh@mail.ru

Шухрат Сулаймонзода

**ТИЛАБОВ ЁРИБЕК ЭМОМНАЗАРОВИЧ
САИДОВ РАҶАБАЛИ НАЗИФОВИЧ
СУЛАЙМОНЗОДА ШУҲРАТ ФИРДАВС**

ДАСТУРИ МЕТОДӢ

доир ба таҷрибаомӯзии таълимӣ, истеҳсолӣ, пешаздипломӣ
(барои донишҷӯёни ихтисоси 1–25011100 – аудит ва ревизия)